

Termen verticaal transport (terminologielijst)

Dit is een uitgave van de Vereniging Verticaal Transport (VVT)

Vereniging Verticaal Transport (VVT)
Blokdrukweg 8
4104 BD Culemborg
tel.: 0345-516993
fax: 0345-521672
www.verticaaltransport.nl
info@verticaaltransport.nl

1^e versie: 16 juni 1999
2^e versie: augustus 2003
3^e versie: oktober 2012
4^e versie: augustus 2015
5^e versie: november 2017

Hoewel bij het tot stand brengen van deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de aanwezigheid van eventuele onjuistheden/onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaardt de VVT deswege geen aansprakelijkheid!

Inhoudsopgave

1. Indeling verticaal transport.....	3
2. Advieswoordenlijst.....	4
3. Definities verticaal transport	11
3.1 Sortering op bron	11
3.2 Sortering op term	23
4. Overzicht publicaties	34
4.1 Europese richtlijnen.....	34
4.2 Nationale wetgeving	34
4.3 Normen	34
4.4 Toelichting/interpretaties	34
4.5 Website TCVT	35
4.6 Website VVT	35
4.7 Veiligheidshandboek (VVT)	35
4.8 VT gids (VVT).....	35
4.9 Arbocatalogus Verticaal Transport	35
4.10 Kraanboek.....	35

1. Indeling verticaal transport

Hijs- en hefmiddelen (CE)				
Hijswerktuigen		Hef-werktuigen	Hijs- en hefgereedschappen	
			Hijs-gereedschappen	Hef-gereedschappen
vast opgesteld	Havenkraan Containerkraan Topkraan Portaalkraan Brugkraan Grijperkraan Bovenloopkraan Zwenkarmkraan Kolomkraan Manipulator Torenkraan	Verreiker Heftruck, Stapelaar Reachtruck Hoogwerker (schaarlift arm-lift) Lift Kelderwinch Vijzel Luchtkussen Laad- en losklep Hefsteiger	Sluiting Strop Voorloper 2/4 sprong Hijsband (plat en rond, enkel en als ring) Hijsbalk (evenaar) Hijsframe Uithouder Klem (vloer/steen/plaat) Grommer Hijs sleutels Hijsogen (los) Hijslussen C haak Pallethaak	Lepels Pallets
handbediend	Staalkabeltrekker (o.a. tirfor) Takel			
mobiel opgesteld	Mobiele kraan op banden of rupsen Mobiele torenkraan of banden en rupsen Autolaadkraan Grondverzetmachine ingericht als hijskraan Verreiker ingericht als hijskraan Heimachine ingericht als hijskraan Heftruck ingericht als hijskraan Wiellader ingericht als hijskraan Drijvende bok			
Transporthouders (hijsbare arbeidsmiddelen) (niet CE)				
Kubels, Transportbakken, Containers, Glasrekken, Gasbakken, Flexibele stortgoedhouders, Afvalcontainers, Stapelbakken, Materiaalbakken				

Noot 1:

Onderdelen behorende bij de kraan (blokken, eindverbindingen kabels) behoren bij de kraan. Dit zijn geen hijsgereedschappen!

Noot 2:

Werkbak wordt gezien als een verwisselbaar uitrustingsstuk. Een werkbak behoort niet tot de groep hijsgereedschappen (en geen CE!)

2. Advieswoordenlijst

Onderstaande termen worden in meerdere publicaties op het gebied van verticaal transport gehanteerd. Deze termen worden zowel in wettelijke als educatieve documenten gebruikt. Het doel van deze lijst is om te komen tot een eenduidige lijst verticaal transport, zodat er geen verwarring kan ontstaan bij examens, keuringen en communicatie. Het uitgangspunt van deze lijst zijn de termen die in de wetgeving zijn gebruikt.

Term	Synoniem
Aangenomen werkzaamheden	
Aanstootbeveiliging	
A-Frame	A bok
Afstempelen	Stempelen
Aftoppen	
APK	
Armlift	
Aslast	
Autokraan	Gekentekende (autokraan) ghk gekentekende hydraulische kraan
Autolaadkraan	ALK
Automatische begrenzers	
Automatische beveiliging	
AZOBE schot	Hardhouten schotten, dragline schot
Balgewicht	Kloot, hijsbal, jibbal, peer
Balkenklem	
Bandenprogramma	Bandentabel, mobiel werken
Bedieningsplaats	Cabine onderwagen / bovenwagen, werkplek, bedieningspositie
Bedieningsvoorschriften	(machine)handboek, handleiding, gebruiksaanwijzing, folder (als gebruiksaanwijzing), fabrieksvoorschriften
Bedrijfslastmoment	Lastmoment, werklastmoment
Belastingsbegrenzing	
Belastingsfactor	(Zie NEN-EN 818)
Beoordelingsformulier	O&B formulier
Bescherming tegen vallen	Fall distraint workposition, positioneringslijn
Bevestigingsmoer	Borgmoer
Blokkenklem	Kalkzandsteenkleem
Bonkelaar	
Bonkelaar	Zwenkronksel, zwenkring
Boomstop	Giekopvanger
Bordessen	Loopvlakken, hoogsta plateau (autolaadkraan)
Borgmoer	Kroonmoer
Bovenloopkraan	Loopkraan
Bovenwagen	
Breedplaatvloeren	
Breekproeven	Destructieve beproeving
Breukkracht	Breuklast, breeklast, breekkracht
Broekstuk	Basissectie
CE markering	
Certificaat	Verklaring van overeenstemming
C-haak	Doorn
Contragewicht	Kraanballast en/of superlift ballast/ ballast/ tegengewicht

Term	Synoniem
D sluiting	
Dakplatenklem	Een merk is unidekklem
Dieplader	
Differentieel	
Dode part	
Dolly	
Draadkraan	
Draaikrans	Zwenktafel, zwenkring
Draaikransbevestiging	
Draaischamels	
Draaistraal	Minimale draaicirkel ballast of Binnen en buitenstraal van een transportwerktuig
Dragline	Sleepschop, sleep- of trekgraver, draadkraan
Dragline schotten	Houten schotten (met stalen rand)
Druklager	
Dynamische belasting	
Eenmalig	One way (industriësluiting, witte hijsband, industrieband)
Eigen massa	Ledig gewicht, eigen gewicht
Eindloze hijsband	Ringband, kunststof rondstrop
Elektrische installatie	
Elektrische kabels	
Elektronische installatie	
Enkelschijfs blok	Enkelschijver, blok
Frame	Chassis
Gebruiksaanwijzing	Handleiding, instructie, gebruiksinstructie, machinehandleiding
Gebruiksfactor	Gebruikscoefficient (oneigenlijk: veiligheidsfactor)
Gestuurde leidingbeveiliging	Drukgestuurde terugslagklep
Giek	Mast, arm en boom
Giekafspanning	Spanbok
Giekconfiguatie	Samenstelling mast
Giekhogte	Rollenkophogte
Gieklengte	Mastlengte
Giekscharnierpunt	Aangrijppunt bovenwagen
Gieksectie	Tussensectie, giekdeel, uitschuifdeel
Grijper	Klem, zandgrijper, poliepgrijper
Groefprofiel	
Grommer	Eindloze (draad) strop, eindloze (kabel) strop
Grondgesteldheid	Draagkracht ondergrond
Grondverzetmachine met hijsfunctie	
H sluiting	Harp sluiting
Handgrepen	Steunen
Heffen	
Hefgereedschap	
Hefmagneet	
Heftruck	
Helm	veiligheidshelm
Hendels	Stuurknuppel, joystick, bediëningshandel
Hijsanker	Merk Deha, kogelkoppelaar, universeelhaak, Frimeda anker
Hijsbalk	Evenaar, hijsjuk, juk, hijstraverse
Hijsband	
Hijsbegeleider	

Term	Synoniem
Hijseindbegrenzer	Hijseindschakelaar, twoblock beveiliging
Hijzen	Liften, tillen
Hijser	Aanpikker, rigger, signaalgever, aanwijzer, kraanhulp, assistent
Hijframe	Hijsjuk
Hijsgereedschap	
Hijshoogtetabel	Spreidiagram
Hijskabel	Lierkabel
Hijsoog	
Hijspan	Uitvoeringsplan, werkplan, liftplan
Hijssleutel	Schroefogen, kogelkopsleutels, sleutel voor hijzen pasplaten, DEHA sleutels, Frimeda sleutels
Hijstabellen	Last-vlucht tabel, lasttabel, tabel, lastdiagram
Hijstekening	Boven-/zijaanzicht
Hoekbeschermer	kantbeschermer
Hondsvot	
Hoofdgiek	Hoofdmast, eerste of hefarm (autolaadkraan)
Hoofdkoppeling	
Hoofdlier	Eerste lier
Hoogsta beveiliging	(term autolaadkraan)
Hoogtebeveiliging	(term autolaadkraan)
Hoogwerker	Schaarlift, armlift, hefplateau
Horizontale platenklem	
Hulpgiek	Jib, starre jib, vaste jib, klapgiek, giekverlenging, puntstuk, beweegbare jib, stinger, klappjib, fixed jib, luffing jib, fly jib
Hulpkraan	
Hulplier	Tweede lier
Hulptuien	Hulpkabels
Hydraulische installatie	Hydrauliek systeem, hydraulisch systeem
Inkorthaak	
Instrumenten	Knoppen, schakelaars, meters
Intering	
Joystick	Stuurknuppel, bedieningshandel
Kabelgeleiding	Uitloopbeveiliging
Kabelkous	Fleeter, kabelsok
Kabelschijven	Loopschijven, kopschijven
Kabeltrommel	
Kabeluitloopbeveiliging	Beugel
Kantellijn	
Kantelmoment	
Karabijnhaak	Verend
Kelderwinch	Domme kracht, kelderwinde
Ketting	
Kettingtakel	Chainblock
Klem	Draadkies, kabelkies, U-bout
Klimvijzel	
Knikarm	(term autolaadkraan)
Kolomzwenk kraan	
Kop	
Koppeling	
Koppelomvormer	
Kraakjes	
Kraan op lorrie	KROL

Term	Synoniem
Kraanboek	Installatie logboek (autolaadkraan)
Kraanhulp	Aanpikker, rigger
Kubel	
Last aanduiding	
Lastmomentbegrenzer (LMB)	Lastmomentbeveiliging, overlastbeveiliging
Leidingen	
Leng	Voorloper, strop, kettingleng
Lier	Hijswerk, hijstroommel, hoofdlier, hijslier, lierwerk
LMB signalering	
Locatie verantwoordelijke	LVP (locatie verantwoordelijke persoon)
Loopvlakken	Bordessen
Manometer	Drukmeter
Materiaalbak	Stapelbak, bak, gereedschapsbak, steigerbak
Mechanisch giekdeel	
Meerschijfsblok	blok
Mobiele kraan	MK
Mobiele torenkraan	MTK
Moment	Stabiliteitsmoment Kantelmoment Lastmoment
Montagevoorschriften	Handleiding, fabrieksvoorschriften
Motor	
Motorrem	Uitlaatrem
Musketonhaak	Schroevend (borgend)
Nevenspoor beveiliging	(term autolaadkraan en kraan op lorrie)
Onderblok	Hijsblok
Onderhoudsvoorschriften	
Onderwagen	Onderstel, carrier truck
Oogbout en oogmoer	
Opstappen	Tredes, trapjes
Opstelplan	
Optoppen	Vlucht verkleinen
Overbruggingsschakelaar	Release knop (autolaadkraan)
Pal	Verpenning, (zwenkpal), borging
Pallethaak	Kraanvork, palletvork
Pedalen	
Pendelas	
Pendelblokkeercilinder	
Pendelwerking	
Persoonscertificaat	Hijsbewijs, machinistenboekje, TCPR boekje
Pijpenhaak	
Pilonen	Pilonen, kegels
Platte hijsband	Nylon band, kunstofband
Pneumatische installatie	
Pomp	
PTO	Aftakas
Puinbak	Kantelbak
Ramshoornhaak	Dubbele haak
Rateltakel	Pullift, sneltakel
Reeptrek	Maximale trekkracht van de lier (enkel part)
Reflecterende kleding	Veiligheidshesje, geel/oranje hesje
Regie werkzaamheden	
Rem	

Term	Synoniem
Retarder	Weerstandrem
Rijghaak	
Rijverlichting	
Ring-kranen	Ringer
Rollenkop	Topschijven
Ronde hijsband	Roundsling, eindloze band
Rupskraan	Draadkraan
Ruw-terreinkraan	RT, ongekentekende terreinkraan
Schaarlift	
Scheuren	
Schijven	
Sjortakel	
Slaglengte	
Slagwijze	
Slangbreukbeveiliging	Houdklep, drukgestuurde klep
Slangen	
Sleepbak	Trekbak
Slijtage	
Sokkelkraan	Pedestalcrane
Spanwielen	
Sprenkel	A-frame
Sprocket	Aandrijftandwiel
Staalkabel	Draadstrop
Staalkabeltrekker	Tirfor
Stabiliteitsbewaking	(term autolaadkraan)
Stabiliteitsfactor	(term autolaadkraan)
Stalen schot	
Statische belasting	
Stempelbalk	Stempelarm, steunpootbalk, steunpoot uithouders
Stempelbasis	Stempellengte x stempelbreedte
Stempelcilinders	Uithouder cilinders, steunpootbalk uitschuifcilinders
Stempelplaten	Stempelhoeden, stempelsloffen, steunpootschotel
Stempels	Uithouders, steunpoot/uithouder=steunpoot uitschuifbalk
Stempelschotten	Platen, kraanschotten, stempelplaat
Stenenklem	Blokkenklem
Stilstaand part	Vaste part, dode part
Strijken	
Strop	
Superlift	Additionele ballast
Superloop	Super slice verbinding, stalen huls rond vlaams oog, superloope, supersplits
Takel	Kettingtakel, rateltakel
Talurit	
Taxikraan	
Telescoopcilinders	Schuifcilinder, uitschuifcilinder
Telescoopeerkabel-/ketting	
Tiener	Stophout (van hardhout), vijzelhout
Topcilinder	
Topkabel	Giekverstelkabel
Topschijf (-schijven)	Bovenblok, Schijven in de kop van de mast
Transmissie	
Treingewicht	GVW, totaal gewicht
Tui	Tuikabel, Gieksectiekabel Hangkabel

Term	Synoniem
Twee windingen	Drie windingen, meer windingen
U-bout	U-klem, kies, draadklem
Uithouder	Spreader
Uithoudercilinder	Verticale steun en horizontale cilinder
Uithouders	Steunen
Uitschakeling	
Uittelescoperen	Uitschuiven
Uitvoeringsplan	Planning werkzaamheden, transport- hijsplanning
Valbescherming	Fall arrest
Vangkabels	
Vanglijn	Lifeline, leeflijn
Vangrollen	
Veerblokkeercilinder	Nivellering
Veiligheidsharnas	Veiligheidsgordel
Veiligheidshelm	helm
Veiligheidsklep	Pal, veiligheidshaak
Veiligheidsventiel	Veiligheidsklep
Ventiel	
Verantwoordelijke persoon	PIC (person in charge)
Verbindingsschalm	tussenschalm
Verfwerk	Lakwerk, schilderwerk
Verklaring van overeenstemming	Certificaat
Verreiker	VR
Verseising	
Verticale platenklem	
Vieren	Zakken
Vijzel	Potvijzel, schroefvijzel, spievijzel
Vlieger	Excentrische werkbak
Vloeistofkoppeling	
Vloerenklem	Vloerplatenklem, kanaalplaat klem
Vlucht	
Vluchtaanduiding	Sprei, radius, afstand, reikwijdte (vrije vlucht)
Voorwaarschuwing	
Vorken	Lepels
Vorkenbord	
Vormverandering	Vervorming
Vrijlooppkoppeling	Neutraalstand
Waarschuwing	
Waarschuwingsskleuren	
Waarschuwingstrepen	Chevron strepen, schrikstrepen, waarschuwingsskleuren
Wandzwenkraan	
Wartelhaak	
Weg-terreinkraan	Gekentekende terreinkraan, AT kraan, WT
Werkbak	Manbak, personenbak
Werkbak autolaadkraan	ALK met MEWP
Werkgebied	Werkbereik
Werkhandschoenen	Veiligheidshandschoenen, handschoenen
Werklast	Bedrijfslast, hijslast, capaciteit, WLL en SWL, veilige werkbelasting, netto last
werklustfactor	factor
Werkplatform	Hoogwerkerbak, hijsplatform, hefplatform, platform, werkbordes

Term	Synoniem
Werksnelheid	
Werkverlichting	
Wielbouten	
Wiellader	Shovel
Wigklem	Draadhuis, draadslof, kabelslof, kegsocket
Windingenbeveiliging	Twee/drie/vier windingenbeveiliging
Windsnelheidsmeter	
Zwenken	(Rond)draaien
Zwenkinrichting	
Zwenkrollen	

3. Definities verticaal transport

3.1 Sortering op bron

VVT

Term	Definitie	Bron
Laden en lossen met een autolaadkraan	Het laden of lossen van de eigen lading van het voertuig of een combinatie ervan.	VVT
Hijzen met een autolaadkraan	Alle andere activiteiten incl. het laden en lossen van de eigen lading van het voertuig of een combinatie ervan.	VVT
Hijzen in het verlengde van de graafwerkzaamheden	Na graafwerkzaamheden direct aansluitend leidingwerk in die ontgravingen leggen of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatst.	VVT
Vlucht	<u>Bij een machine met een draaikrans:</u> De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijshaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het hart van de draaikrans in meters. <u>Bij een machine zonder een draaikrans (starre machine):</u> De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijshaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het punt of de lijn gelegen midden tussen de gunstigste kantellijn aan de lastzijde en die ondersteuning van de onderwagen die zich tijdens het bedrijf het verst van die kantellijn vandaan bevindt in meters.	VVT
Draaistraal	De binnen- en buitenstraal van een transportwerktuig die tijdens het rijden wordt beschreven.	VVT
Strop	Samenstelling van een ketting/kabel/band in de vorm van een leng	VVT
Werklastfactor	Waarde ter bepaling van de werklast van een of meerdere lengen	VVT
Stempelbasis	Vlak binnen de hart op hart afstanden van de stempels	VVT
Opstelplan	Een schets of tekening waarop te zien is hoe het hijs- en hefmiddel moet worden opgesteld om de hijs- of hefactiviteit te kunnen uitvoeren. Een opstelplan bestaat alleen uit een bovenaanzicht.	VVT
Hijstekening	Een boven- en zijaanzicht van een machineopstelling met bijbehorende gegevens.	VVT
Hijsplan	Een verzameling van gegevens om een opdracht veilig te kunnen uitvoeren.	VVT
Stabiliteitsmoment	Geen eenduidige definitie mogelijk	VVT
Kantelmoment	Geen eenduidige definitie mogelijk!	VVT

In het kader van de wettelijke opleidingen machinist hijskraan

Term	Definitie	Bron
Torenkraan	Torenvormige hijskraan waarvan het maximum bedrijfslastmoment 10 tonmeter of meer bedraagt of de giek 20 meter of hoger boven het vlak van de ondersteuning van de kraan bevestigd is.	Art. 7.6 Arbo regeling (cer mach)
Mobiele kraan	Verrijdbare, niet aan een vaste baan gebonden hijskraan die geen torenkraan is en waarvan het maximum bedrijfslastmoment 10 tonmeter of meer bedraagt, met uitzondering van: 1. Een op een voertuig bevestigde laadkraan die uitsluitend ingericht is of althans uitsluitend wordt gebruikt voor het laden en lossen van de laadbak van het voertuig of een samenstel van voertuigen, 2. Een grondverzetmachine die ontgravingen maakt en direct daarop uitsluitend leidingwerk in die ontgravingen legt of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatst.	Art. 7.6 Arbo regeling (cer mach)
Bedrijfslastmoment	Geen definitie in de Arboregeling	

In het kader van de wettelijke keuring van hijskranen

Term	Definitie	Bron
Mobiele kranen	Hijskranen voor haakbedrijf op rupsen of banden alsmede torenvormige hijskranen voor haakbedrijf op rupsen of banden met een bedrijfslastmoment van ten minste 10 tonmeter, met uitzondering van: a) op voertuigen bevestigde laadkranen die uitsluitend zijn bestemd of worden gebruikt voor het laden en lossen van de laadbak van het voertuig b) grondverzetmachines die ontgravingen maken en daarop aansluitend leidingwerk in die ontgravingen leggen of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatsen..	Art. 2 Warenwet Regeling Machines
Torenkranen	Torenvormige hijskranen die vast zijn opgesteld of die verrijdbaar zijn op rails met een bedrijfslastmoment van ten minste 10 tonmeter.	Art. 2 Warenwet Regeling Machines
Bedrijfslastmoment	Geen definitie in Warenwet besluit/regeling Machines	
Aangewezen instantie	Een instelling die door de minister is aangewezen voor het verrichten van (periodieke) keuringen van in gebruik genomen hijskranen.	Art. 1 Warenwet besluit Machines
Aangewezen aangemelde instantie	Een krachtens artikel 7a van de wet in het kader van de richtlijn aangewezen en bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen aangemelde instelling, dan wel een door een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte in het kader van de richtlijn aangewezen en bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen aangemelde instelling.	Art. 1 Warenwet besluit machines

Term	Definitie	Bron
Hijskraan	Een hijswerktuig dat is ingericht en bestemd voor het verplaatsen van vrijhangende lasten door middel van een mechanische aandrijving.	Art. 1 Warenwet besluit machines
Fabrikant	Natuurlijke persoon of rechtspersoon die een machine of niet voltooide machine, ontwerpt of produceert, voor eigen gebruik of ten einde haar onder zijn eigen naam of merk in de handel te brengen of, bij gebreke aan een dergelijke persoon, de natuurlijke of rechtspersoon die een machine of niet voltooide machine in de handel brengt of in bedrijf stelt.	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
Gemachtigde	In de Europese Economische Ruimte gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die schriftelijk door de fabrikant is gemachtigd om namens hem all of een deel van de in dit besluit bedoelde verplichtingen te vervullen	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
Hijs- of hefgereedschappen	Stroppen en hun onderdelen of niet vast met de hijs- of hefmachine verbonden onderdelen of uitrustingsstukken voor het hijsen of heffen van een last, dat tussen de machine en de last of op de last zelf wordt aangebracht, dan wel bestemd is om een integrerend deel van de last uit te maken, en dat afzonderlijk in de handel wordt gebracht.	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
Inbedrijfstelling	Eerste gebruik in de Europese Economische Ruimte van een machine overeenkomstig het gebruiksdoel.	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
In de handel brengen	Voor het eerst tegen vergoeding of gratis in de Europese Economische Ruimte ter beschikking stellen van een machine of een niet voltooide machine met het oog op de distributie of het gebruik ervan.	Art. 1 Warenwetbesluitmachines

In het kader van de richtlijn geluid

Term	Definitie	Bron
Torenkraan	Een draaikraan waarvan de giek is bevestigd bovenaan de toren, die in de werkstand bij benadering verticaal blijft. De door een motor aangedreven kraan is uitgerust met een inrichting voor het verticaal verplaatsen van aan de hijskabel hangende lasten en voor het horizontale transport van zulke lasten door rotatie, verandering van de vlucht, of het verrijden van de kraan in zijn geheel. Sommige kranen kunnen een aantal van die bewegingen uitvoeren (maar niet noodzakelijkerwijs alle). De kraan kan vast opgesteld, dan wel verrijdbaar in de hoogte verplaatsbaar zijn.	Richtlijn geluid 2000/14/EG
Mobiele kraan	Een giekkraan die op eigen kracht, in belaste of onbelaste toestand, verrijdbaar is zonder vaste kraanbaan en zijn stabiliteit aan de zwaartekracht ontleent. Voor het verplaatsen wordt gebruik gemaakt van banden, rupsbanden of andere voorzieningen. In vaste opstelling kan de stabiliteit van het geheel door middel van steunbalken of andere voorzieningen worden vergroot. De bovenbouw van een mobiele kraan kan door de volle 360° draaibaar, beperkt draaibaar	Richtlijn Geluid 2000/14/EG

	of niet draaiend zijn. De kraan is normaliter uitgerust met één of meer hijsinrichtingen en/of hydraulische cilinders voor het heffen en neerlaten van giek en last. Mobiele kranen zijn uitgerust met telescopische armen, scharnierarmen, vakwerkarmen – of een combinatie daarvan – van een zodanig ontwerp dat de armen gemakkelijk omlaag kunnen worden bewogen. De lasten worden opgehesen met een takelbloksysteem of andere hijs hulpstukken voor speciale doeleinden.	
--	--	--

In het kader van de richtlijn machines

Term	Definitie	Bron
Hijs- of hefgereedschappen	Niet vast met de hijs- of hefmachine verbonden onderdeel of uitrustingsstuk voor het hijsen of heffen van een last, dat tussen de machine en de last, of op de last zelf, wordt aangebracht dan wel bestemd is om een integrerend deel van de last uit te maken, en dat afzonderlijk in de handel wordt gebracht. Stroppen en hun onderdelen worden eveneens als hijs- of hefgereedschappen beschouwd;	Mrl 2006/42
In de handel brengen	het voor het eerst tegen vergoeding of gratis in de Gemeenschap ter beschikking stellen van een machine of niet voltooide machine met het oog op de distributie of het gebruik ervan;	Mrl 2006/42
Fabrikant	elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een onder deze richtlijn vallende machine of niet voltooide machine ontwerpt en/of produceert, en die verantwoordelijk is voor de overeenstemming van deze machine of niet voltooide machine met deze richtlijn teneinde haar onder zijn eigen naam of merk of voor eigen gebruik in de handel te brengen of voor eigen gebruik. Bij gebreke van een fabrikant die aan deze definitie voldoet, wordt elke natuurlijke of rechtspersoon die een onder deze richtlijn vallende machine of niet voltooide machine in de handel brengt of in bedrijf stelt, als fabrikant beschouwd;	Mrl 2006/42
Gemachtigde	elke in de Gemeenschap gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die schriftelijk door de fabrikant is gemachtigd om namens hem alle of een deel van de in deze richtlijn bedoelde verplichtingen en formaliteiten te vervullen;	Mrl 2006/42
inbedrijfstelling	eerste gebruik in de Gemeenschap van een onder deze richtlijn vallende machine overeenkomstig het gebruiksdoel;	Mrl 2006/42
Geleide last	last waarvan de volledige verplaatsing gebeurt langs starre of soepele geleiders waarvan de plaats in de ruimte door vaste punten wordt bepaald.	Mrl 2006/42
Gebruikscoëfficiënt	rekenkundige verhouding tussen de door de fabrikant of diens gemachtigde gegarandeerde last die door een component kan worden gehouden en de maximale werklust die op de component is aangegeven.	Mrl 2006/42
Beproevingcoëfficiënt	rekenkundige verhouding tussen de last die voor de statische of dynamische beproeving van een hijs- of hefmachine of hijs- of hefgereedschap wordt gebruikt, en de maximale werklust die respectievelijk op de machine of het gereedschap is aangegeven.	Mrl 2006/42

Term	Definitie	Bron
Statische beproeving	proef waarbij de hijs- of hefmachine of het hijs- of hefgeredschap wordt geïnspecteerd, en waarbij daarop vervolgens een kracht wordt uitgeoefend overeenkomende met de maximale werklast vermenigvuldigd met de passende statische beproevingscoëfficiënt, en de machine of het gereedschap nadat de uitoefening van de kracht is stopgezet opnieuw eerst wordt geïnspecteerd om te verifiëren of er geen schade is opgetreden.	Mrl 2006/42
Dynamische beproeving	proef waarbij de hijs- of hefmachine in alle mogelijke configuraties in werking wordt gesteld met de maximale werklast vermenigvuldigd met de juiste dynamische-beproeivingscoëfficiënt, waarbij rekening wordt gehouden met het dynamische gedrag van de hijs- of hefmachine teneinde de goede werking ervan te verifiëren.	Mrl 2006/42

In het kader van de richtlijn gebruik arbeidsmiddelen

Term	Definitie	Bron
Arbeidsmiddelen	Alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen en installaties	RI 2009/104

In het kader van de Arbowet

Term	Definitie	Bron
Arbeidsplaats	Iedere plaats die in verband met het verrichten van arbeid wordt of pleegt te worden gebruikt;	Arbowet Artikel 1 lid 3g
Arbeidsmiddelen	Alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, installaties, apparaten en gereedschappen;	Arbowet Artikel 1 lid 3h

In het kader van het Arbobesluit

Term	Definitie	Bron
Bouwplaats	elke tijdelijke of mobiele arbeidsplaats waar civieltechnische werken of bouwwerken tot stand worden gebracht, waarvan een niet-uitputtende lijst is opgenomen in bijlage I bij de richtlijn, bedoeld in artikel 2.23, onder a;	Arbobe- sluit arti- kel 1.1 lid 2 a
Bouwwerk	Een civieltechnisch werk of bouwwerk als bedoeld onder a;	Arbobe- sluit arti- kel 1.1 lid 2 b
Opdrachtgever	Degene voor wiens rekening een bouwwerk tot stand wordt gebracht;	Arbobe- sluit arti- kel 1.1 lid c
Keuring	een onderzoek of een beproeving	Arbobe- sluit arti- kel 7.2a

In het kader van NEN-EN-ISO normen (niet geautoriseerde vertalingen!)

Term	Definitie	Bron
Autolaadkraan (loader crane)	Aangedreven kraan bestaande uit een kolom, welke draait rond een voetstuk, en een mast systeem welke is bevestigd aan de bovenste zijde van de kolom. De kraan is gewoonlijk is bevestigd op een vrachtauto (inclusief oplegger) en is ontworpen voor laden en lossen van het voertuig en voor andere doeleinden zoals omschreven in de gebruiksaanwijzing van de fabrikant Een kraan zoals gedefinieerd als boven, geïnstalleerd op een ander soort voertuig of op een statische fundatie wordt beschouwd als een autolaadkraan.	EN 12999
Banksman	Person responsible for relaying a crane movement signal to the crane operator (step change) synoniemen: Deckman, signaller, flagman, hijsbegeleider	-
C haken	Gereedschap in de vorm van een C bestaande uit een onderarm, een staande arm en een bovenarm voor het hijsen van holle lasten zoals bundels, pijpen, gevormde tunnels en vloerplaten. De bovenste arm kan een balans inrichting hebben, zodat het mogelijk is in belaste en onbelaste situaties te werken.	EN 13155
Cabine voor hijsen	Cabine geschikt voor het uitvoeren van kraanbewegingen t.b.v. het verplaatsen van de last.	EN 13000
Cabine voor rijden	Cabine geschikt voor het wegtransport van de kraan om van het ene naar het andere werk te verplaatsen.	EN 13000
Controle (check)	Een visueel en functioneel onderzoek (niet een test) van de staat waarin de kraan verkeert (zonder demontage).	EN 12644-1
eindverbindingen	Een verbinding, samenstel van een verbinding, haak of andere permanent bevestigde middelen op de bovenste of onderste gedeelte van de strop en worden gebruikt om de last aan een hijskraan te bevestigen.	EN 13414
Gekentekende mobiele kraan	Mobiele kraan ingericht voor het rijden op de openbare weg en op de werkplek.	EN 13000
Grijper	Gereedschap voor het grijpen van diverse materialen.	EN 13155
Hijsbalk	Gereedschap dat bestaat uit een of meer delen, die zijn uitgerust met diverse bevestigingspunten om het aantal aanslagpunten te vergroten, zoals vereist door de kenmerken van de te hijsen lading.	EN 13155
hijsvork	Gereedschap dat bestaat uit twee of meer armen, bevestigd aan een verticale arm, in het bijzonder voor het hijsen van pallets of soortgelijke lading.	EN 13155
Inspectie (Inspection)	Kijken naar de kraan voor defecten en controle van de werking van de beveiligingen zonder de kraan te belasten. Dit is meer dan een vluchtige kijk maar vereist normaal geen demontage van de onderdelen van de kraan.	EN 12644-1
Kettingsamenstel	Een samenstel dat bestaat uit één of meer kettingparten die verbonden zijn met bovenste en onderste eindpunten volgens de eisen van deze Europese norm om lasten aan de haak van een kraan of een ander hijswerktuig te hangen.	EN 818-4
Keuring (examination)	Verificatie dat de kraan veilig kan werken inclusief een functionele test van alle veiligheidsvoorzieningen zoals begrenzings-, signalering- middelen, remmen, aandrijvingen etc. om zeker te stellen dat gewerkt kan worden binnen de vereiste toleranties.	EN 12644-1

Term	Definitie	Bron
klemmen	Gereedschap dat lading klemt tussen kaken of andere speciaal voor de lading ontworpen voorzieningen.	EN 13155
Kraan	Machine voor cyclische hijswerkzaamheden of cyclische hijs en verplaatsen van lasten bevestigd aan haken of andere bevestigingen, afhankelijk van individueel fabricaat, in serie of van geprefabriceerde onderdelen. 'Bevestigd' kan inhouden toevoegingen om te voorkomen dat de last bijvoorbeeld slingert en/of draait.	EN 13000
Lastmoment	Som van netto hijsmoment en het moment veroorzaakt door de last .	EN 12077
Lengte van een part	Voor een gereed kettingsamenstel is dit de lengte vanaf het onderste draagpunt van het onderste eindpunt tot het bovenste draagpunt van het bovenste eindpunt.	EN 818-4
Mobiele kraan	Zelfaangedreven kraan met hoofdmast, die is ingericht om zich te verplaatsen met of zonder last zonder aan een vaste baan gebonden te zijn en die de stabiliteit ontleent aan de zwaartekracht. Toelichting: Mobiele kranen kunnen zich voortbewegen op banden, rupsen of andere voorzieningen. In opgestelde positie kunnen zij ondersteund worden door uithouders of andere voorzieningen om hun stabiliteit te vergroten. De bovenwagen van een mobiele kraan kan volledig ronddraaien, beperkt ronddraaien of in het geheel niet ronddraaien. De bovenwagen is normaliter uitgerust met een of meer lieren en/of hydraulische cilinders voor hijsen en het laten zakken van de hoofdmast en de lading. Ladingen kunnen worden vastgemaakt aan hijsblok (samenstellen) of andere speciaal voor het hijsen van lading ontworpen voorzieningen.	EN 13000
Niet gekentekende mobiele kraan	Mobiele kraan ingericht voor het verplaatsen op de werkplek.	EN 13000
Onderste eindpunt	Een schalm, haak of ander hulpstuk dat aan het einde van een part van een kettingsamenstel is gemonteerd, het verst verwijderd van de topschalm of het bovenste eindpunt.	EN 818-4
Reikwijdte (outreach)	Horizontale afstand tussen de as van de draaikrans en het punt tot de last bevestiging.	EN 12999
Reikwijdte (reference outreach)	De horizontale afstand tussen een verticale lijn door het zwaartepunt van de last en een verticale lijn door een punt waarbij gekanteld wordt.	EN 12077 (kranen algemeen)
Rigger	Competent person who is able to plan and execute a rigging job by moving a load horizontally, vertically and possibly through different Floor levels, by use of different lifting and hoisting equipment. Synoniem: technisch specialist, hijs en hef specialist, rigger	-
Slinger	A slinger is a person responsible for attaching and detaching the load to and from the crane load-attachments and for the use of the correct lifting gear and equipment in accordance with the planning of the operator for proper position of loads. The slinger is responsible for initiating the planned movement of the crane and load. Synoniem: hookman, load handler, roustabout aanpikker	ISO 15513

Term	Definitie	Bron
Strop (wire rope sling)	Een samenstelling van elementen welke bestaat uit een of meer kabels, de uiteinden welke zijn samengevoegd en welke door diverse middelen zijn samengevoegd, alle elementen welke zijn bedoeld samengesteld te worden en worden gebruikt om de last aan een hijskraan te bevestigen.	EN 13414
Tabelwaarde (rated capacity)	De belasting waarvoor de kraan is ontworpen om te hijsen onder gegeven omstandigheden (zoals uitvoering kraan, positie van de last).	EN 12644-1
Test	Specifieke werking van de kraan met of zonder last om te zeker te stellen dat de kraan geschikt is voor gebruik.	EN 12644-1
Topschalm	Een schalm die het bovenste eindpunt van een kettingsamenstel vormt en waarmee het kettingsamenstel wordt bevestigd aan de haak van een kraan of een ander hijswerktuig.	EN 818-4
Uitvoering	Combinatie van constructieonderdelen, tegengewichten, ondersteuning of uithouderstand, inschering blok en dergelijk bevestigde delen, geplaatst en opgebouwd volgens de instructie van de fabrikant en klaar voor het werk.	EN 13000
Werklast (WLL) van een kettingsamenstel	De maximale massa die met een kettingsamenstel mag worden gehesen bij algemene hijswerkzaamheden.	EN 818-4
WLL (working load limit)	De belasting dat het verwisselbaar uitrustingsstuk mag hebben tijdens het hijsen in normale omstandigheden.	EN 13155
WLL (working load limit)	De maximale massa waarbij de strop belast mag worden in normale omstandigheden.	EN 13414

AI-17 Veilig hijsen

Term	Definitie	Bron
Aangewezen aangemelde instelling	Een instelling die door de minister is aangewezen voor het verrichten van keurings- en certificeringswerkzaamheden in het kader van de Machinerichtlijn voor de nieuwbouwfase van machines en veiligheidscomponenten.	AI17
Aangewezen instelling	Een instelling die door de minister is aangewezen voor het verrichten van (periodieke) keuringen van in gebruikgenomen hijskranen en/of het verstrekken van persoonscertificaten (is wel geen Machinerichtlijn, maar wel van belang).	AI17
Arbeidsmiddelen	Alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, installaties, apparaten en gereedschappen.	AI17
Beproeven	Het belasten van een machine of gereedschap met een proeflast al dan niet groter dan de werklast. De bevindingen van de beproeving worden vastgelegd.	AI17
Bedrijfslast	Zie werklast.	AI17
Certificaat	Schriftelijke verklaring dat een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat een duidelijk omschreven onderwerp van certificatie in overeenstemming is met een bepaalde norm.	AI17
Controle	Het nakijken of de staat waarin het gereedschap of de machine verkeert geschikt is voor gebruik. In algemene zin wordt hiermee bedoeld een visuele (uitwendige) controle door de gebruiker vóór aanvang van de werkzaamheden.	AI17
Deskundige	Een voldoende opgeleid en ter zake kundig persoon, die bevoegd is inspectie-, beproevings- of keuringswerkzaam-	AI17

Term	Definitie	Bron
	heden te verrichten. Een deskundige dient zich bij de uitvoering van zijn werkzaamheden onafhankelijk en verantwoordelijk te kunnen opstellen.	
Eenmalig en meermalig gebruik van hijs- en hefgereedschappen	<p>Enmalig: het in één transportrichting gebruiken van hijs- en hefgereedschappen, dus in principe met het product mee van verzender tot de eindgebruiker (in speciale gevallen is het onder specifieke voorwaarden mogelijk deze richting meerdere malen af te leggen).</p> <p>Meermalig: het meerdere malen gebruiken van, over het algemeen bij de eigenaar blijvende, hijs- en hefgereedschappen.</p>	AI17
Erkende instelling	Een organisatie die op basis van een (certificatie)procedure door middel van een register verklaart dat een product, proces of dienst voldoet aan de vastgelegde eis.	AI17
Gebruiksfactor	Rekenkundige verhouding tussen de door de fabrikant gegarandeerde last die door een uitrusting, een gereedschap of een machine kan worden gedragen en de werklust die respectievelijk op de uitrusting, het gereedschap of de machine is aangegeven. De Machinerichtlijn spreekt van gebruikscoefficiënt.	AI17
Geleide last	Last waarvan de volledige verplaatsing gebeurt langs starre of soepele geleiders, waarvan de plaats in de ruimte door vaste punten wordt bepaald (bron: Machinerichtlijn 2006/42/EG).	AI17
Heffen	Het verplaatsen van geleide lasten.	AI17
Hijsen	Het verplaatsen van vrijhangende lasten.	AI17
Hijs- en hefgereedschappen	<p>Hijs- en hefgereedschappen zijn middelen waarmee een last aan een hijswerktuig wordt bevestigd om die te kunnen hijsen, zoals kettingwerk, haken, stroppen, lengen, hijsbanden, blokken, hijsjukken, tangen, klemmen, grijpers, hefmagneten, vacuümhefgereedschap en vergelijkbare technische voortbrengselen.</p> <p>Deze hijs- en hefgereedschappen bevinden zich tussen de last en het bevestigingspunt van de machine.</p> <p>De definitie van hijs- of hefgereedschappen volgens de Machinerichtlijn (2006/42/EG) is: 'Niet vast met de hijs- of hefmachine verbonden onderdeel of uitrustingsstuk voor het hijsen of heffen van een last, dat tussen de machine en de last, of op de last zelf wordt aangebracht dan wel bestemd is om een integrerend deel van de last uit te maken, en dat afzonderlijk in de handel wordt gebracht. Stroppen en hun onderdelen worden eveneens als hijs- of hefgereedschappen beschouwd.'</p>	AI17
Hijs- en hefmiddelen	Hijs- en hefmiddelen vormen een bijzondere groep arbeidsmiddelen bestaande uit hijs- en hefwerktuigen, hijs- en hefgereedschappen.	AI17
Hijskraan	Een hijswerktuig dat is ingericht en bestemd voor het verplaatsen van vrijhangende lasten door middel van een mechanische aandrijving (bron: Warenwetbesluit machines artikel 1).	AI17
Hijsplan	Een verzameling van gegevens om een opdracht veilig te kunnen uitvoeren	AI17
Hijstekening	Een boven- en zijaanzicht van een machineopstelling met bijbehorende gegevens	AI17

Term	Definitie	Bron
Hijswerktuig	Een werktuig, niet zijnde een hijskraan, ingericht voor het verticaal verplaatsen van lasten. De verticale hijsbeweging kan hierbij zowel door menskracht als motorische kracht worden aangedreven. Eventuele horizontale bewegingen kunnen uitsluitend door menskracht worden aangedreven.	AI17
Hoogwerker	Mobiele machine die is bestemd voor het verplaatsen van personen naar werkposities waar zij werkzaamheden uitvoeren vanaf het werkplatform met de bedoeling dat personen het werkplatform betreden en verlaten op één vaste toegangspositie en die ten minste bestaat uit een werkplatform met bedieningsorganen, een hefmechanisme en een onderstel.	AI17
Inspectie	Het periodiek onderzoeken van gereedschappen en machines door een deskundig€ persoon, rechtspersoon of instelling. De bevindingen van de inspectie worden door de inspecteur vastgelegd.	AI17
Kettingwerk	Onder kettingwerk wordt hijsgereedschap (zowel onderdelen als samenstellen) verstaan dat is vervaardigd van staal of staallegeringen. Tot kettingwerk worden onder andere kettingen, schalmen, haken, ringen, wartels en oogbouten gerekend, afzonderlijk of als samenstel. Bij kettingwerk vindt altijd warmtebehandeling plaats ter verhoging van de treksterkte. Bij de fabricage van kettingwerk komen de volgende warmtebehandelingen voor: smeden, persgieten, gieten, snijden, lassen, herstelgloeien, harden en veredelen. Kettingwerk valt binnen het toepassingsgebied van de Machinerichtlijn.	AI17
Keuring	Het periodiek onderzoeken en eventueel (her)beproeven van gereedschappen of machines door een (gecertificeerd€) persoon, rechtspersoon of instelling. De bevindingen van de keuring worden schriftelijk vastgelegd. Het Arbobesluit (art. 7.4a) verstaat onder een keuring: een onderzoek of een beproeving.	AI17

Term	Definitie	Bron
Machine	<ul style="list-style-type: none"> - Een samenstel, voorzien van of bestemd om te worden voorzien van een aandrijfsysteem – maar niet op basis van rechtstreeks gebruikte menselijke of dierlijke spierkracht -, van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, en die samengevoegd worden voor een bepaalde toepassing. - Een samenstel als bedoeld onder het eerste streepje waaraan slechts de componenten voor de montage op de plaats van gebruik of voor de aansluiting op kracht of aandrijfbronnen ontbreken. - Een samenstel als bedoeld onder de eerste twee streepjes dat gereed is voor montage en dat alleen in deze staat kan functioneren na montage op een vervoermiddel of montage in een gebouw of bouwwerk. - Samenstellen van machines als bedoeld onder het eerste, tweede en derde streepje, en/of niet voltooide machines als bedoeld onder g) (Machinerichtlijn, art. 2) die, teneinde tot hetzelfde resultaat te komen, zodanig zijn opgesteld en worden bestuurd dat zij als één geheel functioneren. - Een samenstel van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, en die in hun samenhang bestemd zijn voor het heffen van lasten en die uitsluitend rechtstreeks aangedreven worden door menselijke spierkracht. <p>(Bron: Machinerichtlijn.)</p>	AI17
Onderzoeken	Het inspecteren of keuren.	AI17
Opstelplan	Een schets of een tekening waarop te zien is hoe het hijs- en hefmiddel moet worden opgesteld om de hijs- of hefactiviteit te kunnen uitvoeren. Een opstelplan bestaat alleen uit een bovenaanzicht.	AI17
Transporthouders	Hijs- en hefbaar middel waarin of waarop goederen verplaatst kunnen worden. Deze goederen kunnen los gestort, gestapeld, vastgezet of permanent bevestigd zijn	AI17
Verwisselbaar uitrustingsstuk	Een inrichting die na inbedrijfstelling van een machine of trekker door de bediener zelf hieraan wordt gekoppeld om deze een andere of bijkomende functie te geven, voor zover dit uitrustingsstuk geen gereedschap is. (Bron: Machinerichtlijn.)	AI17
Werklast	<p>Onder de werklast van <u>hijs- en hefgereedschap</u> wordt de maximaal toelaatbare nuttige last verstaan die met het hijs- en hefgereedschap mag worden toegepast. Dat wil zeggen dat de werklast de maximaal toelaatbare massa van de nuttige last is. De werklast moet worden aangeduid in de eenheid kilogram (kg) of ton (t).</p> <p>Onder werklast van een <u>werktuig</u> wordt de maximaal toelaatbare nuttige last verstaan, die met de machine mag worden gehesen (of geheven). Dat wil zeggen dat de werklast de maximaal toelaatbare massa van de nuttige last is inclusief de eventuele hijs- en hefgereedschappen. De werklast moet worden aangeduid in de eenheid kilogram</p>	AI17

Term	Definitie	Bron
	(kg) of ton (t). Ook wordt, in plaats van werklust, wel de term 'bedrijfslast' gehanteerd.	

TCVT

Term	Definitie	Bron
Bedrijfslastmoment	<p><u>Bij een machine met een draaikrans:</u> De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijshaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het hart van de draaikrans vermenigvuldigd met de werklust van de machine.</p> <p><u>Bij een machine zonder een draaikrans (starre machine):</u> De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijshaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het punt of de lijn gelegen midden tussen de gunstigste kantellijn aan de lastzijde en die ondersteuning van de onderwagen die zich tijdens het bedrijf het verst van die kantellijn vandaan bevindt vermenigvuldigd met de werklust van de machine.</p>	TCVT (TSJ 34)

3.2 Sortering op term

Term	Definitie	Bron
Aangewezen aangemelde instantie	Een krachtens artikel 7a van de wet in het kader van de richtlijn aangewezen en bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen aangemelde instelling, dan wel een door een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte in het kader van de richtlijn aangewezen en bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen aangemelde instelling.	Art. 1 Warenwetbesluit machines
Aangewezen aangemelde instelling	Een instelling die door de minister is aangewezen voor het verrichten van keurings- en certificeringswerkzaamheden in het kader van de Machinerichtlijn voor de nieuwbouwfase van machines en veiligheidscomponenten.	AI17
Aangewezen instantie	Een instelling die door de minister is aangewezen voor het verrichten van (periodieke) keuringen van in gebruik genomen hijskranen.	Art. 1 Warenwetbesluit Machines
Aangewezen instelling	Een instelling die door de minister is aangewezen voor het verrichten van (periodieke) keuringen van in gebruikgenomen hijskranen en/of het verstrekken van persoonscertificaten (is wel geen Machinerichtlijn, maar wel van belang).	AI17
Arbeidsmiddelen	Alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, gereedschappen en installaties	RI 2009/104
Arbeidsmiddelen	Alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, installaties, apparaten en gereedschappen;	Arbowet Artikel 1 lid 3h
Arbeidsmiddelen	Alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, installaties, apparaten en gereedschappen.	AI17
Arbeidsplaats	Iedere plaats die in verband met het verrichten van arbeid wordt of pleegt te worden gebruikt;	Arbowet Artikel 1 lid 3g
Autolaadkraan (loader crane)	Aangedreven kraan bestaande uit een kolom, welke draait rond een voetstuk, en een mast systeem welke is bevestigd aan de bovenste zijde van de kolom. De kraan is gewoonlijk is bevestigd op een vrachtauto (inclusief oplegger) en is ontworpen voor laden en lossen van het voertuig en voor andere doeleinden zoals omschreven in de gebruiksaanwijzing van de fabrikant Een kraan zoals gedefinieerd als boven, geïnstalleerd op een ander soort voertuig of op een statische fundatie wordt beschouwd als een autolaadkraan.	EN 12999
Banksman	Person responsible for relaying a crane movement signal to the crane operator (step change) synoniemen: Deckman, signaller, flagman, hijsbegeleider	-
Bedrijfslast	Zie werklust.	AI17
Bedrijfslastmoment	Geen definitie in de Arboregeling	
Bedrijfslastmoment	Geen definitie in Warenwet besluit/regeling Machines	
Bedrijfslastmoment	Bij een machine met een draaikrans: De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijschaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het hart van de draaikrans vermenigvuldigd met de werklust van de machine. Bij een machine zonder een draaikrans (starre machine):	TCVT (TSJ 34)

Term	Definitie	Bron
	De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijschaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het punt of de lijn gelegen midden tussen de gunstigste kantellijn aan de lastzijde en die ondersteuning van de onderwagen die zich tijdens het bedrijf het verst van die kantellijn vandaan bevindt vermenigvuldigd met de werklast van de machine.	
Beproeven	Het belasten van een machine of gereedschap met een proeflast al dan niet groter dan de werklast. De bevindingen van de beproeving worden vastgelegd.	AI17
Beproevingcoëfficiënt	rekenkundige verhouding tussen de last die voor de statische of dynamische beproeving van een hijs- of hefmachine of hijs- of hef gereedschap wordt gebruikt, en de maximale werklast die respectievelijk op de machine of het gereedschap is aangegeven.	Mrl 2006/42
Bouwplaats	elke tijdelijke of mobiele arbeidsplaats waar civieltechnische werken of bouwwerken tot stand worden gebracht, waarvan een niet-uitputtende lijst is opgenomen in bijlage I bij de richtlijn, bedoeld in artikel 2.23, onder a;	Arbobe- sluit arti- kel 1.1 lid 2 a
Bouwwerk	Een civieltechnisch werk of bouwwerk als bedoeld onder a;	Arbobe- sluit arti- kel 1.1 lid 2 b
C haken	Gereedschap in de vorm van een C bestaande uit een onderarm, een staande arm en een bovenarm voor het hijsen van holle lasten zoals bundels, pijpen, gevormde tunnels en vloerplaten. De bovenste arm kan een balans inrichting hebben, zodat het mogelijk is in belaste en onbelaste situaties te werken.	EN 13155
Cabine voor hijsen	Cabine geschikt voor het uitvoeren van kraanbewegingen t.b.v. het verplaatsen van de last.	EN 13000
Cabine voor rijden	Cabine geschikt voor het wegtransport van de kraan om van het ene naar het andere werk te verplaatsen.	EN 13000
Certificaat	Schriftelijke verklaring dat een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat een duidelijk omschreven onderwerp van certificatie in overeenstemming is met een bepaalde norm.	AI17
Controle	Het nakijken of de staat waarin het gereedschap of de machine verkeert geschikt is voor gebruik. In algemene zin wordt hiermee bedoeld een visuele (uitwendige) controle door de gebruiker vóór aanvang van de werkzaamheden.	AI17
Controle (check)	Een visueel en functioneel onderzoek (niet een test) van de staat waarin de kraan verkeert (zonder demontage).	EN 12644-1
Deskundige	Een voldoende opgeleid en ter zake kundig persoon, die bevoegd is inspectie-, beproevings- of keuringswerkzaamheden te verrichten. Een deskundige dient zich bij de uitvoering van zijn werkzaamheden onafhankelijk en verantwoordelijk te kunnen opstellen.	AI17
Draaistraal	De binnen- en buitenstraal van een transportwerktuig die tijdens het rijden wordt beschreven.	VVT

Term	Definitie	Bron
Dynamische beproeving	proef waarbij de hijs- of hefmachine in alle mogelijke configuraties in werking wordt gesteld met de maximale werklust vermenigvuldigd met de juiste dynamische-beproevingcoëfficiënt, waarbij rekening wordt gehouden met het dynamische gedrag van de hijs- of hefmachine teneinde de goede werking ervan te verifiëren.	Mrl 2006/42
Eenmalig en meermalig gebruik van hijs- en hefgereedschappen	Eenmalig: het in één transportrichting gebruiken van hijs- en hefgereedschappen, dus in principe met het product mee van verzender tot de eindgebruiker (in speciale gevallen is het onder specifieke voorwaarden mogelijk deze richting meerdere malen af te leggen). Meermalig: het meerdere malen gebruiken van, over het algemeen bij de eigenaar blijvende, hijs- en hefgereedschappen.	AI17
eindverbindingen	Een verbinding, samenstel van een verbinding, haak of andere permanent bevestigde middelen op de bovenste of onderste gedeelte van de strop en worden gebruikt om de last aan een hijskraan te bevestigen.	EN 13414
Erkende instelling	Een organisatie die op basis van een (certificatie)procedure door middel van een register verklaart dat een product, proces of dienst voldoet aan de vastgelegde eis.	AI17
Fabrikant	Natuurlijke persoon of rechtspersoon die een machine of niet voltooide machine, ontwerpt of produceert, voor eigen gebruik of ten einde haar onder zijn eigen naam of merk in de handel te brengen of, bij gebreke aan een dergelijke persoon, de natuurlijke of rechtspersoon die een machine of niet voltooide machine in de handel brengt of in bedrijf stelt.	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
Fabrikant	elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een onder deze richtlijn vallende machine of niet voltooide machine ontwerpt en/of produceert, en die verantwoordelijk is voor de overeenstemming van deze machine of niet voltooide machine met deze richtlijn teneinde haar onder zijn eigen naam of merk of voor eigen gebruik in de handel te brengen of voor eigen gebruik. Bij gebreke van een fabrikant die aan deze definitie voldoet, wordt elke natuurlijke of rechtspersoon die een onder deze richtlijn vallende machine of niet voltooide machine in de handel brengt of in bedrijf stelt, als fabrikant beschouwd;	Mrl 2006/42
Gebruikcoëfficiënt	rekenkundige verhouding tussen de door de fabrikant of diens gemachtigde gegarandeerde last die door een component kan worden gehouden en de maximale werklust die op de component is aangegeven.	Mrl 2006/42
Gebruiksfactor	Rekenkundige verhouding tussen de door de fabrikant gegarandeerde last die door een uitrusting, een gereedschap of een machine kan worden gedragen en de werklust die respectievelijk op de uitrusting, het gereedschap of de machine is aangegeven. De Machinerichtlijn spreekt van gebruikcoëfficiënt.	AI17
Gekentekende mobiele kraan	Mobiele kraan ingericht voor het rijden op de openbare weg en op de werkplek.	EN 13000

Term	Definitie	Bron
Geleide last	last waarvan de volledige verplaatsing gebeurt langs starre of soepele geleiders waarvan de plaats in de ruimte door vaste punten wordt bepaald.	Mrl 2006/42
Geleide last	Last waarvan de volledige verplaatsing gebeurt langs starre of soepele geleiders, waarvan de plaats in de ruimte door vaste punten wordt bepaald (bron: Machinerichtlijn 2006/42/EG).	AI17
Gemachtigde	In de Europese Economische Ruimte gevestigde atuurlijke persoon of rechtspersoon die schriftelijk door de fabrikant is gemachtigd om namens hem all of een deel van de in dit besluit bedoelde verplichtingen te vervullen	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
Gemachtigde	elke in de Gemeenschap gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die schriftelijk door de fabrikant is gemachtigd om namens hem alle of een deel van de in deze richtlijn bedoelde verplichtingen en formaliteiten te vervullen;	Mrl 2006/42
grijper	Gereedschap voor het grijpen van diverse materialen.	EN 13155
Heffen	Het verplaatsen van geleide lasten.	AI17
Hijs- en hefgereedschappen	Hijs- en hefgereedschappen zijn middelen waarmee een last aan een hijswerktuig wordt bevestigd om die te kunnen hijsen, zoals kettingwerk, haken, stroppen, lengen, hijsbanden, blokken, hijsjukken, tangen, klemmen, grijpers, hefmagneten, vacuümhefgereedschap en vergelijkbare technische voortbrengselen. Deze hijs- en hefgereedschappen bevinden zich tussen de last en het bevestigingspunt van de machine. De definitie van hijs- of hefgereedschappen volgens de Machinerichtlijn (2006/42/EG) is: 'Niet vast met de hijs- of hefmachine verbonden onderdeel of uitrustingsstuk voor het hijsen of heffen van een last, dat tussen de machine en de last, of op de last zelf wordt aangebracht dan wel bestemd is om een integrerend deel van de last uit te maken, en dat afzonderlijk in de handel wordt gebracht. Stroppen en hun onderdelen worden eveneens als hijs- of hefgereedschappen beschouwd.'	AI17
Hijs- en hefmiddelen	Hijs- en hefmiddelen vormen een bijzondere groep arbeidsmiddelen bestaande uit hijs- en hefwerktuigen, hijs- en hefgereedschappen.	AI17
Hijs- of hefgereedschappen	Stroppen en hun onderdelen of niet vast met de hijs- of hefmachine verbonden onderdelen of uitrustingsstukken voor het hijsen of heffen van een last, dat tussen de machine en de last of op de last zelf wordt aangebracht, dan wel bestemd is om een integrerend deel van de last uit te maken, en dat afzonderlijk in de handel wordt gebracht.	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
Hijs- of hefgereedschappen	Niet vast met de hijs- of hefmachine verbonden onderdeel of uitrustingsstuk voor het hijsen of heffen van een last, dat tussen de machine en de last, of op de last zelf, wordt aangebracht dan wel bestemd is om een integrerend deel van de last uit te maken, en dat afzonderlijk in de handel wordt gebracht. Stroppen en hun onderdelen worden eveneens als hijs- of hefgereedschappen beschouwd;	Mrl 2006/42

Term	Definitie	Bron
Hijsbalk	Gereedschap dat bestaat uit een of meer delen, die zijn uitgerust met diverse bevestigingspunten om het aantal aanslagpunten te vergroten, zoals vereist door de kenmerken van de te hijsen lading.	EN 13155
Hijsen	Het verplaatsen van vrijhangende lasten.	AI17
Hijsen in het verlengde van de graafwerkzaamheden	Na graafwerkzaamheden direct aansluitend leidingwerk in die ontgravingen leggen of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatst.	VVT
Hijsen met een autolaadkraan	Alle andere activiteiten dan het laden en lossen van de eigen lading van het voertuig of een combinatie ervan.	VVT
Hijskraan	Een hijswerktuig dat is ingericht en bestemd voor het verplaatsen van vrijhangende lasten door middel van een mechanische aandrijving.	Art. 1 Warenwet besluit machines
Hijskraan	Een hijswerktuig dat is ingericht en bestemd voor het verplaatsen van vrijhangende lasten door middel van een mechanische aandrijving (bron: Warenwetbesluit machines artikel 1).	AI17
Hijspan	Een verzameling van gegevens om een opdracht veilig te kunnen uitvoeren.	VVT
Hijspan	Een verzameling van gegevens om een opdracht veilig te kunnen uitvoeren	AI17
Hijstekening	Een boven- en zijaanzicht van een machineopstelling met bijbehorende gegevens.	VVT
Hijstekening	Een boven- en zijaanzicht van een machineopstelling met bijbehorende gegevens	AI17
hijsvork	Gereedschap dat bestaat uit twee of meer armen, bevestigd aan een verticale arm, in het bijzonder voor het hijsen van pallets of soortgelijke lading.	EN 13155
Hijswerktuig	Een werktuig, niet zijnde een hijskraan, ingericht voor het verticaal verplaatsen van lasten. De verticale hijsbeweging kan hierbij zowel door menskracht als motorische kracht worden aangedreven. Eventuele horizontale bewegingen kunnen uitsluitend door menskracht worden aangedreven.	AI17
Hoogwerker	Mobiele machine die is bestemd voor het verplaatsen van personen naar werkposities waar zij werkzaamheden uitvoeren vanaf het werkplatform met de bedoeling dat personen het werkplatform betreden en verlaten op één vaste toegangspositie en die ten minste bestaat uit een werkplatform met bedieningsorganen, een hefmechanisme en een onderstel.	AI17
In de handel brengen	Voor het eerst tegen vergoeding of gratis in de Europese Economische Ruimte ter beschikking stellen van een machine of een niet voltooide machine met het oog op de distributie of het gebruik ervan.	Art. 1 Warenwetbesluit machines
In de handel brengen	het voor het eerst tegen vergoeding of gratis in de Gemeenschap ter beschikking stellen van een machine of niet voltooide machine met het oog op de distributie of het gebruik ervan;	Mrl 2006/42

Term	Definitie	Bron
Inbedrijfstelling	Eerste gebruik in de Europese Economische Ruimte van een machine overeenkomstig het gebruiksdoel.	Art. 1 Warenwetbesluitmachines
inbedrijfstelling	eerste gebruik in de Gemeenschap van een onder deze richtlijn vallende machine overeenkomstig het gebruiksdoel;	Mrl 2006/42
Inspectie	Het periodiek onderzoeken van gereedschappen en machines door een deskundig€ persoon, rechtspersoon of instelling. De bevindingen van de inspectie worden door de inspecteur vastgelegd.	AI17
Inspectie (Inspection)	Kijken naar de kraan voor defecten en controle van de werking van de beveiligingen zonder de kraan te belasten. Dit is meer dan een vluchtige kijk maar vereist normaal geen demontage van de onderdelen van de kraan.	EN 12644-1
Kantelmoment	Geen eenduidige definitie mogelijk!	VVT
Kettingsamenstel	Een samenstel dat bestaat uit één of meer kettingparten die verbonden zijn met bovenste en onderste eindpunten volgens de eisen van deze Europese norm om lasten aan de haak van een kraan of een ander hijswerktuig te hangen.	EN 818-4
Kettingwerk	Onder kettingwerk wordt hijsgereedschap (zowel onderdelen als samenstellen) verstaan dat is vervaardigd van staal of staallegeringen. Tot kettingwerk worden onder andere kettingen, schalmen, haken, ringen, wartels en oogbouten gerekend, afzonderlijk of als samenstel. Bij kettingwerk vindt altijd warmtebehandeling plaats ter verhoging van de treksterkte. Bij de fabricage van kettingwerk komen de volgende warmtebehandelingen voor: smeden, persgieten, gieten, snijden, lassen, herstelgloeien, harden en veredelen. Kettingwerk valt binnen het toepassingsgebied van de Machinerichtlijn.	AI17
Keuring	een onderzoek of een beproeving	Arbobesluit artikel 7.2a
Keuring	Het periodiek onderzoeken en eventueel (her)beproeven van gereedschappen of machines door een (gecertificeerd€) persoon, rechtspersoon of instelling. De bevindingen van de keuring worden schriftelijk vastgelegd. Het Arbobesluit (art. 7.4a) verstaat onder een keuring: een onderzoek of een beproeving.	AI17
Keuring (examination)	Verificatie dat de kraan veilig kan werken inclusief een functionele test van alle veiligheidsvoorzieningen zoals begrenzings-, signalering- middelen, remmen, aandrijvingen etc. om zeker te stellen dat gewerkt kan worden binnen de vereiste toleranties.	EN 12644-1
klemmen	Gereedschap dat lading klemt tussen kaken of andere speciaal voor de lading ontworpen voorzieningen.	EN 13155
Kraan	Machine voor cyclische hijswerkzaamheden of cyclische hijs en verplaatsen van lasten bevestigd aan haken of andere bevestigingen, afhankelijk van individueel fabricaat, in serie of van geprefabriceerde onderdelen. 'Bevestigd' kan inhouden toevoegingen om te voorkomen dat de last bijvoorbeeld slingert en/of draait.	EN 13000

Term	Definitie	Bron
Laden en lossen met een autolaadkraan	Het laden of lossen van de eigen lading van het voertuig of een combinatie ervan.	VVT
Lastmoment	Som van netto hijsmoment en het moment veroorzaakt door de last .	EN 12077
Lengte van een part	Voor een gereed kettingsamenstel is dit de lengte vanaf het onderste draagpunt van het onderste eindpunt tot het bovenste draagpunt van het bovenste eindpunt.	EN 818-4
Machine	<ul style="list-style-type: none"> - Een samenstel, voorzien van of bestemd om te worden voorzien van een aandrijfsysteem – maar niet op basis van rechtstreeks gebruikte menselijke of dierlijke spierkracht -, van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, en die samengevoegd worden voor een bepaalde toepassing. - Een samenstel als bedoeld onder het eerste streepje waaraan slechts de componenten voor de montage op de plaats van gebruik of voor de aansluiting op kracht of aandrijfbronnen ontbreken. - Een samenstel als bedoeld onder de eerste twee streepjes dat gereed is voor montage en dat alleen in deze staat kan functioneren na montage op een vervoermiddel of montage in een gebouw of bouwwerk. - Samenstellen van machines als bedoeld onder het eerste, tweede en derde streepje, en/of niet voltooide machines als bedoeld onder g) (Machinerichtlijn, art. 2) die, teneinde tot hetzelfde resultaat te komen, zodanig zijn opgesteld en worden bestuurd dat zij als één geheel functioneren. - Een samenstel van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, en die in hun samenhang bestemd zijn voor het heffen van lasten en die uitsluitend rechtstreeks aangedreven worden door menselijke spierkracht. <p>(Bron: Machinerichtlijn.)</p>	AI17
Mobiele kraan	<p>Verrijdbare, niet aan een vaste baan gebonden hijskraan die geen torenkraan is en waarvan het maximum bedrijfs-lastmoment 10 tonmeter of meer bedraagt, met uitzondering van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Een op een voertuig bevestigde laadkraan die uitsluitend ingericht is of althans uitsluitend wordt gebruikt voor het laden en lossen van de laadbak van het voertuig of een samenstel van voertuigen, 4. Een grondverzetmachine die ontgravingen maakt en direct daarop uitsluitend leidingwerk in die ontgravingen legt of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatst. 	Art. 7.6 Arbo regeling (cer mach)
Mobiele kraan	Een giekkraan die op eigen kracht, in belaste of onbelaste toestand, verrijdbaar is zonder vaste kraanbaan en zijn stabiliteit aan de zwaartekracht ontleent. Voor het verplaatsen wordt gebruik gemaakt van banden, rupsbanden of andere voorzieningen. In vaste opstelling kan de stabiliteit van het geheel door middel van steunbalken of andere voorzieningen worden vergroot. De bovenbouw van een mobiele	Richtlijn Geluid 2000/14/EG

Term	Definitie	Bron
	kraan kan door de volle 360° draaibaar, beperkt draaibaar of niet draaiend zijn. De kraan is normaliter uitgerust met één of meer hijsinrichtingen en/of hydraulische cilinders voor het heffen en neerlaten van giek en last. Mobiele kranen zijn uitgerust met telescopische armen, scharnierarmen, vakwerkarmen – of een combinatie daarvan – van een zodanig ontwerp dat de armen gemakkelijk omlaag kunnen worden bewogen. De lasten worden opgehesen met een takelbloksysteem of andere hijsbalkstukken voor speciale doeleinden.	
Mobiele kraan	Zelfaangedreven kraan met hoofdmast, die is ingericht om zich te verplaatsen met of zonder last zonder aan een vaste baan gebonden te zijn en die de stabiliteit ontleent aan de zwaartekracht. Toelichting: Mobiele kranen kunnen zich voortbewegen op banden, rupsen of andere voorzieningen. In opgestelde positie kunnen zij ondersteund worden door uithouders of andere voorzieningen om hun stabiliteit te vergroten. De bovenwagen van een mobiele kraan kan volledig ronddraaien, beperkt ronddraaien of in het geheel niet ronddraaien. De bovenwagen is normaliter uitgerust met een of meer lieren en/of hydraulische cilinders voor hijsen en het laten zakken van de hoofdmast en de lading. Ladingen kunnen worden vastgemaakt aan hijsblok (samenstellen) of andere speciaal voor het hijsen van lading ontworpen voorzieningen.	EN 13000
Mobiele kranen	Hijskranen voor haakbedrijf op rupsen of banden alsmede torenvormige hijskranen voor haakbedrijf op rupsen of banden met een bedrijfslastmoment van ten minste 10 tonmeter, met uitzondering van: c) op voertuigen bevestigde laadkranen die uitsluitend zijn bestemd of worden gebruikt voor het laden en lossen van de laadbak van het voertuig d) grondverzetmachines die ontgravingen maken en daarop aansluitend leidingwerk in die ontgravingen leggen of ten behoeve van het uitvoeren van grondverzetwerkzaamheden ondersteuningsschotten plaatsen..	Art. 2 Warenwet Regeling Machines
Niet gekentekende mobiele kraan	Mobiele kraan ingericht voor het verplaatsen op de werkplek.	EN 13000
Onderste eindpunt	Een schalm, haak of ander hulpstuk dat aan het einde van een part van een kettingsamenstel is gemonteerd, het verst verwijderd van de topschalm of het bovenste eindpunt.	EN 818-4
Onderzoeken	Het inspecteren of keuren.	AI17
Opdrachtgever	Degene voor wiens rekening een bouwwerk tot stand wordt gebracht;	Arbobe-sluit artikel 1.1 lid c
Opstelplan	Een schets of tekening waarop te zien is hoe het hijs- en hefmiddel moet worden opgesteld om de hijs- of hefactiviteit te kunnen uitvoeren. Een opstelplan bestaat alleen uit een bovenaanzicht.	VVT

Term	Definitie	Bron
Opstelplan	Een schets of een tekening waarop te zien is hoe het hijs- en hefmiddel moet worden opgesteld om de hijs- of hefactiviteit te kunnen uitvoeren. Een opstelplan bestaat alleen uit een bovenaanzicht.	AI17
Reikwijdte (out-reach)	Horizontale afstand tussen de as van de draaikrans en het punt tot de last bevestiging.	EN 12999
Reikwijdte (reference outreach)	De horizontale afstand tussen een verticale lijn door het zwaartepunt van de last en een verticale lijn door een punt waarbij gekanteld wordt.	EN 12077 (kranen algemeen)
Rigger	Competent person who is able to plan and execute a rigging job by moving a load horizontally, vertically and possibly through different Floor levels, by use of different lifting and hoisting equipment. Synoniem: technisch specialist, hijs en hef specialist, rigger	-
Slinger	A slinger is a person responsible for attaching and detaching the load to and from the crane load-attachments and for the use of the correct lifting gear and equipment in accordance with the planning of the operator for proper position of loads. The slinger is responsible for initiating the planned movement of the crane and load. Synoniem: hookman, load handler, roustabout aanpikker	ISO 15513
Stabiliteitsmoment	Geen eenduidige definitie mogelijk	VVT
Statische beproeving	proef waarbij de hijs- of hefmachine of het hijs- of hefge-reedschap wordt geïnspecteerd, en waarbij daarop vervolgens een kracht wordt uitgeoefend overeenkomende met de maximale werklast vermenigvuldigd met de passende statische beproevingscoëfficiënt, en de machine of het gereedschap nadat de uitoefening van de kracht is stopgezet opnieuw eerst wordt geïnspecteerd om te verifiëren of er geen schade is opgetreden.	Mrl 2006/42
Stempelbasis	Vlak binnen de hart op hart afstanden van de stempels	VVT
Strop	Samenstelling van een ketting/kabel/band in de vorm van een leng	VVT
Strop (wire rope sling)	Een samenstelling van elementen welke bestaat uit een of meer kabels, de uiteinden welke zijn samengevoegd en welke door diverse middelen zijn samengevoegd, alle elementen welke zijn bedoeld samengesteld te worden en worden gebruikt om de last aan een hijskraan te bevestigen.	EN 13414
Tabelwaarde (rated capacity)	De belasting waarvoor de kraan is ontworpen om te hijsen onder gegeven omstandigheden (zoals uitvoering kraan, positie van de last).	EN 12644-1
Test	Specifieke werking van de kraan met of zonder last om te zeker te stellen dat de kraan geschikt is voor gebruik.	EN 12644-1
Topschalm	Een schalm die het bovenste eindpunt van een ketting-samenstel vormt en waarmee het kettingsamenstel wordt bevestigd aan de haak van een kraan of een ander hijs-werktuig.	EN 818-4
Torenkraan	Torenvormige hijskraan waarvan het maximum bedrijfslastmoment 10 tonmeter of meer bedraagt of de giek 20 meter	Art. 7.6 Arbo regeling

Term	Definitie	Bron
	of hoger boven het vlak van de ondersteuning van de kraan bevestigd is.	(cer mach)
Torenkraan	Een draaikraan waarvan de giek is bevestigd bovenaan de toren, die in de werkstand bij benadering verticaal blijft. De door een motor aangedreven kraan is uitgerust met een inrichting voor het verticaal verplaatsen van aan de hijskabel hangende lasten en voor het horizontale transport van zulke lasten door rotatie, verandering van de vlucht, of het verrijden van de kraan in zijn geheel. Sommige kranen kunnen een aantal van die bewegingen uitvoeren (maar niet noodzakelijkerwijs alle). De kraan kan vast opgesteld, dan wel verrijdbaar in de hoogte verplaatsbaar zijn.	Richtlijn geluid 2000/14/EG
Torenkranen	Torenvormige hijskranen die vast zijn opgesteld of die verrijdbaar zijn op rails met een bedrijfslastmoment van ten minste 10 tonmeter.	Art. 2 Warenwet Regeling Machines
Transporthouders	Hijs- en hefbare middelen waarin of waarop goederen verplaatst kunnen worden. Deze goederen kunnen los gestort, gestapeld, vastgezet of permanent bevestigd zijn	AI17
Uitvoering	Combinatie van constructieonderdelen, tegengewichten, ondersteuning of uithouderstand, inschering blok en dergelijk bevestigde delen, geplaatst en opgebouwd volgens de instructie van de fabrikant en klaar voor het werk.	EN 13000
Verwisselbaar uitrustingsstuk	Een inrichting die na inbedrijfstelling van een machine of trekker door de bediener zelf hieraan wordt gekoppeld om deze een andere of bijkomende functie te geven, voor zover dit uitrustingsstuk geen gereedschap is. (Bron: Machinerichtlijn.)	AI17
Vlucht	<u>Bij een machine met een draaikrans:</u> De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijschaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het hart van de draaikrans in meters. <u>Bij een machine zonder een draaikrans (starre machine):</u> De horizontale afstand tussen de verticale projectie van de hartlijn van de hijschaak (c.q. grijper, magneet of iets dergelijks) en het punt of de lijn gelegen midden tussen de gunstigste kantellijn aan de lastzijde en die ondersteuning van de onderwagen die zich tijdens het bedrijf het verst van die kantellijn vandaan bevindt in meters.	VVT
Werklast	Onder de werklast van <u>hijs- en hefgereedschap</u> wordt de maximaal toelaatbare nuttige last verstaan die met het hijs- en hefgereedschap mag worden toegepast. Dat wil zeggen dat de werklast de maximaal toelaatbare massa van de nuttige last is. De werklast moet worden aangeduid in de eenheid kilogram (kg) of ton (t). Onder werklast van een <u>werktuig</u> wordt de maximaal toelaatbare nuttige last verstaan, die met de machine mag worden gehesen (of geheven). Dat wil zeggen dat de werklast de maximaal toelaatbare massa van de nuttige last is inclusief de eventuele hijs- en hefgereedschappen. De werklast moet worden aangeduid in de eenheid kilogram (kg) of ton (t). Ook wordt, in plaats van werklast, wel de term 'bedrijfslast' gehanteerd.	AI17

Term	Definitie	Bron
Werklast (WLL) van een kettingsamenstel	De maximale massa die met een kettingsamenstel mag worden gehesen bij algemene hijswerkzaamheden.	EN 818-4
Werklastfactor	Waarde ter bepaling van de werklust van een of meerdere lengen	VVT
WLL (working load limit)	De belasting dat het verwisselbaar uitrustingstuk mag hebben tijdens het hijsen in normale omstandigheden.	EN 13155
WLL (working load limit)	De maximale massa waarbij de strop belast mag worden in normale omstandigheden.	EN 13414

4. Overzicht publicaties

4.1 Europese richtlijnen

De Europese richtlijnen zijn in alle talen beschikbaar. Deze kunnen gedownload worden via EUR LEX

Relevante richtlijnen zijn:

- 89/391/EEG kaderrichtlijn veiligheid en gezondheid op het werk
- 89/654/EEG Richtlijn arbeidsplaatsen
- 2009/104/EG Richtlijn gebruik arbeidsmiddelen
- 89/656/EEG Richtlijn Persoonlijke beschermingsmiddelen (wordt per 21-4-2018 de verordening 2016/425)
- 92/57/EEG Richtlijn tijdelijke en mobiele bouwplaatsen
- 92/58/EEG Richtlijn minimumvoorschriften signalering
- 92/91/EEG Richtlijn winningindustrieën
- 2006/42/EG Machinerichtlijn
- Verordening 1301/2014 betreffende interoperabiliteit (spoor)

4.2 Nationale wetgeving

De nationale wetgeving is de raadplegen via wetten.nl.

Relevante wetgeving is:

- Arbeidsomstandighedenwet
- Arbeidsomstandighedenbesluit
- Arbeidsomstandighedenregeling
- Arbeidsomstandighedenbeleidsregels
- Warenwetbesluit Machines
- Warenwetregeling Machines

4.3 Normen

Een verwijzing wordt gemaakt naar de actuele (jaarlijkse update) lijst in de Verticaal Transportgids van de Vereniging Verticaal Transport.

Deze lijst is ook te raadplegen via de elektronische versie van de Verticaal Transportgids op www.verticaaltransport.nl.

Voor de actuele stand (huidig moment) per norm wordt verwezen naar www.nen.nl.

4.4 Toelichting/interpretaties

- Gids voor de toepassing Machinerichtlijn 2006/42/EG.
- Classification of equipment used for lifting loads with lifting machinery
- Interchangeable equipment for lifting persons
- Arbo Informatieblad Hijs- en hefmiddelen : A117 (SDU)

4.5 Website TCVT

Op de website van de TCVT zijn de betreffende certificatieschema's opgenomen.

Tevens zijn de wijzigingen omtrent de certificatieschema's opgenomen in een Technisch Schema Journaal (TSJ).

Verder zijn de persoonscertificaten via deze site te raadplegen.

Website: www.tcv.nl

4.6 Website VVT

Op deze website is algemene informatie beschikbaar ten behoeve van Verticaal Transport.

Op het besloten gedeelte (alleen te raadplegen voor leden) is specifieke informatie te vinden omtrent verticaal Transport.

Website: www.verticaaltransport.nl

4.7 Veiligheidshandboek (VVT)

Dit veiligheidshandboek is specifiek geschreven voor de uitvoerenden binnen verticaal transport. Dit veiligheidshandboek heeft tevens een relatie naar de Branche RI&E.

Te bestellen via webwinkel: www.verticaaltransport.nl

4.8 VT gids (VVT)

Deze jaargids bevat algemene informatie betreffende verticaal transport

Te bestellen via webwinkel: www.verticaaltransport.nl (gratis)

4.9 Arbocatalogus Verticaal Transport

De vereniging verticaal Transport heeft met sociale partners een Arbocatalogus opgesteld welke is bekrachtigd door de Arbeidsinspectie. Deze arbocatalogus is te raadplegen via www.verticaaltransport.nl en/of via www.stlwerkt.nl

4.10 Kraanboek

In het kader van de Warenwet machines dienen hijskranen voorzien te zijn van een kraanboek (vorm is vrij). Via de SDU zijn blanco kraanboeken te bestellen.

Te bestellen via website SDU: www.sdu.nl